# ARREST VAN HET HOF
24 februari 1988 *

In zaak 264/86,

**Franse Republiek**, vertegenwoordigd door G. Guillaume, directeur juridische zaken van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, als gemachtigde, en Ph. Pouzoulet als plaatsvervangend gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Franse ambassade, 9, boulevard Prince Henri,

verzoekster,

ondersteund door

**Koninkrijk Spanje**, vertegenwoordigd door F. J. Conde de Saro, directeur-generaal juridische en institutionele coördinatie met de Gemeenschap, als gemachtigde, bijgestaan door R. García-Veldecasas Fernández en R. Sánchez de Lérin García-Ovies, leden van de juridische dienst van de Staat voor het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, domicilie gekozen hebbende ter Spaanse ambassade, 4-6, boulevard Emanuel Servais,

interveniënt,

tegen

**Commissie van de Europese Gemeenschappen**, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur D. Sorasio als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij G. Kremlis, lid van haar juridische dienst, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verweerster,

betreffende een beroep tot nietigverklaring van de verordeningen nrs. 2469/86 en 2470/86 van de Commissie van 31 juli 1986 betreffende de toekenning van een compenserende vergoeding aan de producenten van voor de conservenindustrie bestemde tonijn,

wijst

* Procestaal: Frans.

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: Mackenzie Stuart, president, O. Due, J. C. Moitinho de Almeida en G. C. Rodríguez Iglesias, kamerpresidenten, T. Koopmans, U. Everling, Y. Galmot, C. Kakouris en T. F. O'Higgins, rechters,

advocaat-generaal: C. O. Lenz
griffier: J. A. Pompe, adjunct-griffier

gezien het rapport ter terechtzitting en ten vervolge op de mondelinge behandeling op 2 december 1987,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 14 januari 1988,

het navolgende

## Arrest

1 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 21 oktober 1986, heeft de Franse Republiek krachtens artikel 173, eerste alinea, EEG-Verdrag beroep ingesteld tot nietigverklaring van verordening nr. 2469/86 van de Commissie van 31 juli 1986 tot vaststelling van de uitvoeringsbepalingen voor de toekenning van een compenserende vergoeding aan de producenten van voor de conservenindustrie bestemde tonijn (PB 1986, L 211, blz. 19) en van verordening nr. 2470/86 van de Commissie, van dezelfde datum, tot vaststelling van het maximumbedrag van de compenserende vergoeding voor aan de conservenindustrie geleverde tonijn voor de periode van 1 januari tot en met 31 maart 1986 (PB 1986, L 211, blz. 22).

2 Ter terechtzitting heeft verzoekster gepreciseerd, dat voor wat verordening nr. 2469/86 betreft het beroep enkel strekt ten betoge, dat artikel 2, lid 3, onwettig is. De argumenten die zij tegen de geldigheid van deze verordening heeft aangevoerd en die door de interveniënt, het Koninkrijk Spanje, worden ondersteund, betreffen inderdaad enkel deze bepaling.

3 Het geschil betreft de compenserende vergoeding, die volgens artikel 17 van verordening nr. 3796/81 van de Raad van 29 december 1981 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector visserijprodukten (PB 1981, L 379, blz. 1, hierna: de basisverordening) „zo nodig aan de tonijnproducenten van de Gemeenschap (kan worden) toegekend" voor bepaalde, voor de conservenindustrie bestemde soorten tonijn.

4 In de considerans van de basisverordening wordt uiteengezet, dat een daling van de prijzen voor ingevoerde, voor de conservenindustrie bestemde tonijn, waarvoor de rechten van het gemeenschappelijk douanetarief ingevolge artikel 20 van die verordening volledig zijn geschorst, het inkomenspeil van de producenten in de Gemeenschap in gevaar kan brengen en dat derhalve in de mogelijkheid dient te worden voorzien om, „voor zover nodig", aan deze producenten compenserende vergoedingen toe te kennen. In de considerans wordt verder gezegd dat, aangezien de tonijnproduktie van de Gemeenschap ontoereikend is, voor de verwerkende industrieën die deze produkten gebruiken voorwaarden ten aanzien van de voorziening dienen te blijven gelden, die vergelijkbaar zijn met die welke gelden voor derde landen die ingeblikte tonijn exporteren, terwijl de nadelen die hieruit voor de tonijnproducenten in de Gemeenschap kunnen voortvloeien, „gecompenseerd kunnen worden" door toekenning van vergoedingen waarin te dien einde is voorzien.

5 Volgens artikel 17, lid 5, van de basisverordening stelt de Raad de „algemene voorschriften" voor de toekenning van bedoelde vergoeding vast. Lid 6 van dit artikel bepaalt, dat „de wijze van toepassing" van deze regeling door de Commissie wordt vastgesteld volgens de procedure van het beheerscomité.

6 De algemene voorschriften zijn vastgesteld bij verordening nr. 1196/76 van de Raad van 17 mei 1976 houdende vaststelling van de algemene voorschriften voor de toekenning van een compenserende vergoeding aan de producenten van voor de conservenindustrie bestemde tonijn (PB 1976, L 133, blz. 1). Deze verordening was gebaseerd op een vroegere basisverordening, verordening nr. 100/76, waarvan artikel 17 inhoudelijk gelijk was aan artikel 17 van de huidige basisverordening. Krachtens artikel 7 van verordening nr. 1196/76 stelt de Commissie volgens de beheerscomitéprocedure de „uitvoeringsbepalingen" van de verordening alsmede het maximumbedrag van de compenserende vergoeding vast. De uitvoeringsbepalingen zijn vastgesteld bij verordening nr. 2469/86 van de Commissie, terwijl verordening nr. 2470/86 op basis van die bepalingen de maximumbedragen van de compenserende vergoeding voor het eerste kwartaal van 1986 aangeeft.

7 De Franse en Spaanse regering verwijten de Commissie, dat zij bij artikel 2, lid 3, van verordening nr. 2469/86 een bovengrens voor de compenserende vergoeding heeft ingevoerd, waarin niet is voorzien door verordening nr. 1196/76 van de Raad, en dat zij in verordening nr. 2470/86 het maximumbedrag van de vergoeding heeft berekend op basis van dit plafond.

8 Voor een nadere uiteenzetting van de toepasselijke gemeenschapsverordeningen alsmede van de middelen en argumenten van partijen wordt verwezen naar het rapport ter terechtzitting. Deze elementen van het dossier worden hierna slechts weergegeven, voor zover dat voor de redenering van het Hof noodzakelijk is.

9 De Franse regering voert tot staving van haar beroep twee middelen aan. De twee verordeningen van de Commissie zouden niet voldoende zijn gemotiveerd, met name doordat in de consideransen ervan niet wordt vermeld, om welke redenen de Commissie de vergoeding aan een maximum heeft gebonden. Voorts zou de Commissie niet bevoegd zijn om een maximum voor de vergoeding in te voeren, daar de door de Raad vastgestelde regeling geen ruimte laat voor een dergelijke maximering. Dit laatste middel dient als eerste te worden onderzocht.

10 De relevante artikelen van verordening nr. 1196/76 van de Raad houden het volgende in. Artikel 3 bepaalt, dat de compenserende vergoeding wordt toegekend, wanneer terzelfder tijd de driemaandelijkse prijs op de communautaire markt en de invoerprijs van het betrokken produkt lager zijn dan 90% van de communautaire produktieprijs, welke prijs krachtens de basisverordening door de Raad wordt vastgesteld. Volgens artikel 4 wordt de compenserende vergoeding pas toegekend, wanneer na onderzoek blijkt dat de op de markt van de Gemeenschap geconstateerde situatie voortvloeit uit het niveau van de prijs op de wereldtonijnmarkt en dat een daling van de prijs op de markt van de Gemeenschap niet wordt veroorzaakt door een abnormale toename van de geproduceerde hoeveelheden. Volgens artikel 5 ten slotte kan de compenserende vergoeding ten hoogste gelijk zijn aan het verschil tussen de communautaire produktieprijs en de daadwerkelijk door de communautaire producent ontvangen prijs; deze vergoeding mag echter in geen geval meer bedragen dan het verschil tussen de communautaire produktieprijs en de driemaandelijkse gemiddelde prijs op de communautaire markt.

11 Artikel 2, lid 3, van verordening nr. 2469/86 van de Commissie bepaalt, dat het maximumbedrag van de vergoeding wordt vastgesteld op het niveau dat noodzake-

lijk is om te voorkomen dat de verlaging van de prijs op de gemeenschappelijke markt het inkomen van de producenten van tonijn uit de verkoop van de geproduceerde hoeveelheden zowel op de gemeenschappelijke markt als op die van derde landen, in gevaar brengt. Blijkens een „technische nota" die de Commissie ter beschikking van het beheerscomité heeft gesteld en die zich in het dossier bevindt, is het de Commissie door de invoering van deze bovengrens mogelijk om op het conform de verordening van de Raad berekende maximumbedrag van de vergoeding een „correctie" toe te passen en zo te voorkomen, dat dit bedrag hoger is dan de werkelijke vermindering van de totale inkomsten van de communautaire producenten. Deze correctie wordt berekend op basis van een vergelijking tussen enerzijds de gemiddelde prijs en de verkochte hoeveelheden in het betrokken kwartaal op de gemeenschappelijke markt alsook de markt van derde landen, en anderzijds het gewogen gemiddelde voor het overeenkomstige kwartaal van de drie voorafgaande jaren.

12 De Franse en de Spaanse regering menen, dat de verordening van de Raad heel precieze grenzen heeft getrokken met betrekking tot de berekening van het maximumbedrag van de compenserende vergoeding en geen ruimte laat voor de invoering van een belangrijke nieuwe beperking in het kader van de door de Commissie vastgestelde uitvoeringsbepalingen. Bovendien zou de door de Commissie vastgestelde bovengrens afhangen van de ontwikkeling van het inkomen van de producenten, rekening houdend met de geproduceerde hoeveelheden, terwijl dit element reeds in aanmerking is genomen in artikel 4 van de verordening van de Raad.

13 De Commissie meent, dat tussen de door de Raad vast te stellen „algemene voorschriften" en de door de Commissie vast te stellen „uitvoeringsbepalingen" niet kan worden gedifferentieerd zonder rekening te houden met de samenhang tussen de betrokken verordeningen. In casu zou artikel 2, lid 3, van verordening nr. 2469/86 in overeenstemming zijn met het doel van de compenserende vergoeding als gedefinieerd in de considerans van de basisverordening, en zou het niet in strijd zijn met verordening nr. 1196/76 van de Raad.

14 Om te beginnen moet worden vastgesteld, dat de bepalingen van de verordeningen nrs. 3796/81 en 1196/76 van de Raad, die de Commissie machtigen om de uitvoeringsbepalingen voor de betrokken steunregeling vast te stellen volgens de beheerscomitéprocedure, voorbeelden van dergelijke uitvoeringsbepalingen geven en dat die voorbeelden niet de vaststelling van regels betreffende een bovengrens van de vergoeding omvatten. Zo noemt artikel 17, lid 6, van de basisverordening on-

der meer de vaststelling van de aanpassingscoëfficiënten voor de verschillende soorten, grootten en aanbiedingsvormen van tonijn, en de lijst van representatieve markten en havens die in aanmerking worden genomen voor de vaststelling van het maandgemiddelde van de prijzen. Artikel 7 van verordening nr. 1196/76 van de Raad noemt bij wijze van voorbeeld de aanpassing van het gewogen gemiddelde van de maandelijkse gemiddelde prijsnoteringen.

15 Onder deze omstandigheden komt het geschil neer op de vraag, of het feit dat de Raad in de „algemene voorschriften" betreffende de toekenning van de vergoeding precieze grenzen met betrekking tot de berekening van het maximumbedrag heeft aangegeven, in de weg staat aan de vaststelling van een bijkomende bovengrens in het kader van de door de Commissie vastgestelde „uitvoeringsbepalingen", wanneer deze bovengrens afhangt van de hoogte van het inkomenspeil van de tonijnproducenten.

16 Hiertoe moeten zowel de doelstellingen van de compenserende vergoeding als de bepalingen die de voorwaarden voor de toekenning ervan regelen, worden onderzocht.

17 Aangaande de doelstellingen zij in herinnering gebracht, dat in de compenserende vergoeding is voorzien om een tegenwicht te vormen tegen het financiële nadeel dat kan voortvloeien uit een inkomensdaling ten gevolge van de openstelling van de Europese markt voor ingevroren tonijn uit derde landen, die voor de conservenindustrie is bestemd. De Commissie heeft dan ook gelijk wanneer zij stelt, dat de bevoegde instellingen bij de berekening van het maximumbedrag van de vergoeding verplicht zijn er rekening mee te houden, dat de invoerstromen naar de Gemeenschap een bedreiging vormen voor het inkomenspeil van de producenten.

18 Deze vaststelling betekent echter niet noodzakelijkerwijs, dat het de Commissie zou vrijstaan in het kader van de uitvoeringsbepalingen een bovengrens in te voeren die berust op de op basis van de geproduceerde hoeveelheden en de gemiddelde prijs berekende inkomenssituatie van de producenten. De stelling van de Franse en Spaanse regering is nu immers juist, dat in verordening nr. 1196/76 en met name in artikel 4 daarvan reeds met alle op het inkomenspeil berustende factoren is rekening gehouden, zodat de invoering van andere, op dergelijke factoren gebaseerde beperkingen is uitgesloten.

19 De Commissie betoogt op dit punt dat artikel 4 slechts de bijzondere situatie betreft, dat een prijsdaling op de gemeenschappelijke markt wordt veroorzaakt door een „abnormale toename" van de in de Gemeenschap geproduceerde hoeveelheden; in dit geval kan geen enkele vergoeding worden toegekend. Deze bepaling laat voor de Commissie de mogelijkheid open om het maximumbedrag van de vergoeding aan te passen door rekening te houden met een verhoging van de gemeenschapsproduktie die, zonder abnormaal te zijn, toch het ten gevolge van de prijsdaling veroorzaakte inkomensverlies zou kunnen compenseren.

20 Dit argument van de Commissie moet worden afgewezen. In de considerans van de verordening van de Raad wordt immers gezegd, dat de compenserende vergoeding is ingesteld omdat een daling van de invoerprijs het inkomen van de producenten in de Gemeenschap in gevaar kan brengen; voor de beoordeling van dit gevaar gaat de verordening echter uit van het prijspeil. Alleen in het geval van een abnormale toename van de in de Gemeenschap geproduceerde hoeveelheden speelt de ontwikkeling van de produktie een rol in plaats van de ontwikkeling van het prijspeil; elke mogelijkheid tot toekenning van de vergoeding is dan uitgesloten.

21 Hieruit moet worden afgeleid, dat verordening nr. 1196/76 als uitputtend is te beschouwen voor wat betreft het in aanmerking nemen van de ontwikkeling van de geproduceerde hoeveelheden en van het inkomenspeil, zodat de Commissie niet de bevoegdheid had om in het kader van de vaststelling van de uitvoeringsbepalingen van de regeling houdende toekenning van de vergoeding te voorzien in een bovengrens die op dezelfde criteria berust.

22 Bijgevolg moet het middel betreffende onbevoegdheid van de Commissie slagen en moet artikel 2, lid 3, van verordening nr. 2469/86 van de Commissie worden nietig verklaard, zonder dat het andere middel behoeft te worden onderzocht.

23 Mitsdien moet verordening nr. 2470/86 van de Commissie, die het maximumbedrag van de compenserende vergoeding aangeeft zoals dat met toepassing van deze bepaling is berekend, in haar geheel worden nietig verklaard.

**Kosten**

24 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen, indien in die zin is geconcludeerd. Noch de Franse regering, noch de Spaanse regering heeft geconcludeerd, dat de Commissie in de kosten wordt verwezen. Hieruit volgt dat, hoewel de Commissie in het ongelijk is gesteld, elke partij haar eigen kosten dient te dragen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende:

1) **Verklaart nietig artikel 2, lid 3, van verordening nr. 2469/86 van de Commissie van 31 juli 1986 tot vaststelling van de uitvoeringsbepalingen voor de toekenning van een compenserende vergoeding aan de producenten van voor de conservenindustrie bestemde tonijn.**

2) **Verklaart nietig verordening nr. 2470/86 van de Commissie van 31 juli 1986 tot vaststelling van het maximumbedrag van de compenserende vergoeding voor aan de conservenindustrie geleverde tonijn voor de periode van 1 januari tot en met 31 maart 1986.**

3) **Verstaat dat elk der partijen de eigen kosten zal dragen.**

Mackenzie Stuart Due Moitinho de Almeida Rodríguez Iglesias

Koopmans Everling Galmot Kakouris O'Higgins

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 24 februari 1988.

De griffier

J.-G. Giraud

De president

A. J. Mackenzie Stuart